

Θέμα: Οι εν εξελίξει συνομιλίες για το Κυπριακό και η Ευρωπαϊκή Ένωση

I. Γενικά

Η προοπτική ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση επηρεάζει αφενός το χαρακτήρα της διαδικασίας και αφετέρου το περιεχόμενο των συνομιλιών.

II. Η Ευρωπαϊκή προοπτική της Κύπρου και οι συνομιλίες

1. Ο Έλληνας «παρατηρητής» πρέπει εφεξής να προβάλλει θέσεις που: α) διασφαλίζουν την επιβίωση και τη λειτουργικότητα της Δημοκρατίας, και β) εγγυώνται την εναρμόνιση της αναζητούμενης λύσης με τις αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την απρόσκοπτη συμμετοχή της Κύπρου σ' αυτήν.

2. Η τελευταία θεώρηση πρέπει να προσδιορίζει τις προσεγγίσεις του εκπροσώπου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις συνομιλίες. Υπό τα δεδομένα αυτά, διαφαίνεται σταδιακά η προοπτική αργόσυρτων συγκλίσεων στις θέσεις των εκπροσώπων της Ελλάδας, της Μ. Βρετανίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3. Η ειδοποιός διαφορά συνίσταται στο ότι ο εκπρόσωπος της Μ. Βρετανίας θα αρχίσει να απομακρύνεται από τα αντανακλαστικά που προσδιορίζουν την πολιτική της Μ. Βρετανίας για τη λύση του Κυπριακού ως πρώην αποικιοκρατικής δύναμης και κυρίαρχου των στρατιωτικών βάσεων στο νησί. Αλλά και η Ελλάδα, η οποία πρωταγωνιστεί στην προσπάθεια ένταξης της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, θα αρχίσει να επαναπροσδιορίζει τις θέσεις της με γνώμονα και την ευρωπαϊκή προοπτική της Κύπρου.

4. Τέλος, οι θέσεις της Τουρκίας, από τη στιγμή που αναγνωρίστηκε ως εντάξιμη χώρα, δεν είναι δυνατόν να αγνοούν αζημίως τις αρχές της Ένωσης.

III. Διαφοροποίηση του περιεχομένου της λύσης

1. Εφόσον αναζητείται η αναδιοργάνωση της Κυπριακής Δημοκρατίας με απτή την προοπτική της ένταξής της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, κάθε λύση πρέπει να

εναρμονίζεται ή έστω να μην αντίκειται στις θεμελιώδεις αρχές που διέπουν την Ένωση.

2. Πρόκειται για τις (υπερεθνικές) αρχές που αποτελούν τα βάθρα για τη συγκρότηση και τη λειτουργία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, δηλαδή τις τέσσερις βασικές ελευθερίες (ελευθερία κυκλοφορίας εμπορευμάτων, ελευθερία κυκλοφορίας προσώπων, ελευθερία εγκατάστασης και παροχής υπηρεσιών, ελευθερία κίνησης κεφαλαίων και πληρωμών) καθώς επίσης και τις αρχές της αυτονομίας των Κοινοτήτων, της υπεροχής του κοινοτικού δικαίου και της άμεσης ισχύος των κανόνων του στην έννομη τάξη των μελών.

3. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι Συνθήκες του Μάαστριχτ και του Άμστερνταμ σηματοδοτούν μία μεγάλη πρόοδο στη δομή και τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την αναγωγή (των εθνικής προέλευσης αρχών) της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου σε αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4. Κάθε λύση πρέπει, λοιπόν, να συνεκτιμά όλες αυτές τις (υπερεθνικές ή εθνικής προέλευσης) αρχές και να δημιουργεί, στο μέτρο του δυνατού, τις προϋποθέσεις για την υιοθέτηση και την εφαρμογή τους στην πράξη.

5. Η ιδιαιτερότητα του Κυπριακού προβλήματος δεν επιτρέπει ωστόσο την αποδοχή των παραπάνω αρχών χωρίς παρεκκλίσεις ή ακόμη και χωρίς οριακές αποκλίσεις. Παρεκκλίσεις και αποκλίσεις πρέπει όμως να προσδιορίζονται με συγκεκριμένο τρόπο, ώστε να μην περιορίζουν υπέρμετρα το περιεχόμενό τους και, πολύ περισσότερο, να μη ματαιώνουν την εφαρμογή τους.

6. Εάν δεν τηρηθεί αυτός ο θεμελιώδης όρος, θα προκύψει ένα πολιτειακό μόρφωμα που θα είναι όχι μόνο θνησιγενές, αλλά και που δεν θα είναι στοιχειωδώς σε θέση να συμμετέχει στο θεσμικό γίγνεσθαι της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

7. Η Κυπριακή Δημοκρατία πρέπει λοιπόν, να συγκεντρώνει στη νέα της δομή, όλες τις αναγκαίες προϋποθέσεις που θα της επιτρέπουν να συμμετέχει απρόσκοπτα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

8. Όταν κατά την πορεία των διαπραγματεύσεων συνειδητοποιηθεί αυτή η πραγματικότητα, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα τεθεί προ του τριλήμματος είτε να δεχθεί στους κόλπους της μία πολιτεία ώριμη να συμμετέχει στη λειτουργία της είτε να αρνηθεί την ένταξη της Κυπριακής Δημοκρατίας είτε να επωμισθεί μία κινδυνώδη επιλογή, δηλαδή την ένταξη μίας πολιτείας «κολοβής» που η συμμετοχή της θα

δημιουργούσε αναπόφευκτα προβλήματα στην ίδια τη λειτουργία του θεσμικού οικοδομήματός της.

Αθήνα, 24 Μαρτίου 2000

Dis K(1)/OP/SynomKyp/23.3.2000/p.1-2/md (K2)